

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 5 czerwca 2020r. powód M. N. wniósł o:

1) zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 57.492,72 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty z tytułu zwrotu wszystkich świadczeń otrzymanych od strony powodowej przez pozwanego i jego poprzednika prawnego (...) Bank (...) S.A. w okresie od dnia 10 czerwca 2010r. do dnia 10 lutego 2014r. na podstawie umowy r (...)06- (...) o kredyt mieszkaniowy (...) jako świadczeń nienależnych z uwagi na bezwzględną nieważność umowy w całości, a także o

2) ustalenie nieistnienia stosunku prawnego między stronami wynikającego z umowy o kredyt nr (...)06- (...) o kredyt mieszkaniowy (...) z dnia 22.12.2006r. między stroną powodową, a (...) Bankiem (...) S.A. w G. (jako poprzednikiem prawnym pozwanego Banku (...) S.A. w W.),

ewentualnie w przypadku nieuznania powyższych żądań wniósł o:

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 56.065,70 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie licznymi od dnia 27 kwietnia 2020r. do dnia zapłaty z tytułu zwrotu świadczeń strony powodowej w części nienależnie pobranej przez pozwanego i jego poprzednika prawnego (...) Bank (...) S.A. w okresie od dnia 10 czerwca 2010r. do dnia 10 stycznia 2020r. na podstawie abuzywnych postanowień umowy o kredyt nr (...)06- (...) dotyczących zawartej w niej klauzuli waloryzacyjnej

oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 10.800,00 złotych jako dwukrotności stawki minimalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie licznymi od tych kwot od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że w dniu 22.12.2006r. zawarł (...) Bankiem (...) S.A. w G. umowę o kredyt hipoteczny denominowany do waluty franka szwajcarskiego udzielony w polskich złotych w kwocie stanowiącej równowartość 112.345,44 CHF, której to kwoty potrzebował na zakup lokalu mieszkalnego w K.. Zawarcie umowy poprzedzone było spotkaniami w biurze pośrednika finansowego, podczas których zarekomendowano kredyt denominowany do waluty (...), przy czym nie było w ogóle mowy o kredycie w walucie polskiej. Powód był zapewniany o stabilności kursu waluty (...), nie została mu natomiast w sposób wyraźny w zrozumiałą przedstawiona informacja o zasadach waloryzacji tego kredytu i rat do waluty obcej, mechanizmie spreadu walutowego oraz wpływie wahania kursu tej waluty na wyrażoną w PLN wysokość zarówno raty jak i całego salda zadłużenia w perspektywie długookresowej.

Powód podnosił również, że jako kwotę kredytu podano łącznie 262.326,60 złotych, która to wartość rzutowała na udzieloną kwotę kredytu w (...), co świadczy o złotówkowym charakterze kredytu (a potwierdza to również § 1 części ogólnej umowy – dalej (...)). Na podstawie samej umowy powód nie był w stanie określić finalnej wysokości kredytu jakiego udzieli mu bank (jego równowartości w (...) stanowiącej punkt wyjścia do rozliczeń i wywiązania się z obowiązków tej umowy). Ponadto powód podkreślił, że świadczenie banku zostało przeliczone do (...) w oparciu o jednostronnie ustalony miernik wartości, jakim jest kurs kupna tej waluty z Tabeli kursów banku na dzień uruchomienia kredytu. Określając natomiast wartość zobowiązania bank każdorazowo przelicza saldo zadłużenia w (...) po wyższym mierniku wartości tj. po kursie sprzedaży tej waluty ustalonym przez siebie w tabeli kursów na dzień spłaty. Ten mechanizm zdaniem powoda powodował, że natychmiastowa spłata pełnej kwoty kredytu w dniu jego pozyskania spowodowałaby konieczność uiszczenia na rzecz banku kwoty wyższej o 4.681,34 złotych, o czym powód nie był poinformowany.

Jak podnosi powód, na dzień zawarcia umowy nie był on świadomi jej wad prawnych skutkujących bądź jej nieważnością bądź niedozwolonym charakterem klauzuli waloryzacyjnej.

Powód podkreślił, że w niniejszym postępowaniu domaga się zapłaty kwoty stanowiącej równowartość jego wpłat na poczet spełnienia warunków umowy uiszczonych w okresie od dnia 10 czerwca 2010r. do dnia 10 lutego 2014r. podstawą do obliczeń było zaświadczenie pozwanego banku obrazujące faktyczne spłaty dokonane przez stronę powodową.

Uzasadniając wymagalność dochodzonego pozwem roszczenia powód wskazał, że złożył w dniu 19 marca 2020r. reklamację, która obejmowała swoim zakresem również okres wskazany powyżej. Pozwany zajął merytoryczne stanowisko w sprawie reklamacji w dniu 26 kwietnia 2020r., co oznacza, że dysponował już wówczas wszelkimi danymi koniecznymi do spełnienia dochodzonego roszczenia, co rzutuje z kolei na datę wymagalności tego roszczenia tj. dzień 26 kwietnia 2020r.

Pozwany w odpowiedzi na pozew (k. 75) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwu zostało podniesione, że zawarcie umowy kredytu poprzedzone zostało złożeniem przez powoda wniosku kredytowego. W tamtym okresie w ofercie banku znajdowały się zarówno kredyty w udzielnym w walucie polskiej, jak i innych zagranicznych (poza (...)) walutach. Powód świadomie zdecydował się na zaciągnięcie zobowiązania kredytowego w (...). Powód potwierdził fakt przekazania mu informacji o ryzykach związanych z kredytem denominowanym kursem waluty obcej. Gdyby kredyt był udzielany w PLN podpisanie takiego oświadczenia byłoby zdaniem pozwanego zbędne. W treści (...) (część szczególna umowy) powód wprost oświadczył, że przed zawarciem umowy kredytu otrzymał i zapoznał się z treścią wzoru umowy kredytu oraz treścią Ogólnych warunków udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N.-H.. W OWU opisane zostały warunki oraz sposób uruchomienia kredytu, a także szczegółowo opisano sposób spłaty kredytu. Kredytobiorca już od momentu zawarcia umowy kredytu miał alternatywę co do sposobu spłaty kredytu, tj. mógł dokonywać spłat na rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy, bądź też dokonywać spłat bezpośrednio na rachunek obsługi tego kredytu, który mógł być prowadzony w walucie kredytu, dzięki czemu powód mógł spłacać kredyt w walucie (...) już od momentu zawarcia umowy kredytu, a nie od chwili wprowadzenia ustawy antyspreadowej.

Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia powoda. Biorąc pod uwagę, że raty kredytu pobierane były z rachunku bankowego powoda, uznać należy, że roszczenie powoda przedawniło się w terminie dwuletnim określonym w art. 731 k.c. Dodatkowo pozwany podkreślił, że roszczenia okresowe z tytułu nadpłaconych odsetek kapitałowych przedawniają się w terminie 3 lat. Z ostrożności procesowej pozwany powołał się na przynajmniej częściowe przedawnienie roszczeń z uwag na upływ ogólnego 10-letniego terminu przedawnienia roszczeń liczonego wstecz od dnia wniesienia pozwu.

Odnosząc się do zarzutu nieważności umowy kredytu, pozwany podniósł, że kwota środków oddanych powodowi do dyspozycji wskazana została wprost w § 1 ust. 1 (...), natomiast późniejsza kwestia wypłaty tej kwoty w przeliczeniu na złotówki stanowi tylko element techniczny. Powód w żaden sposób nie wykazał, że kursy określone w Tabelach ustalane były przez Bank w sposób dowolny (arbitralny) i nie stanowiły kursów rynkowych.

Pozwany odwołał się do dotychczasowego orzecznictwa sądowego wskazującego, że kredyt denominowany mieści się w zakresie swobody umów. Podniósł, że postanowienia umowne umowy zawartej przez powoda z poprzednikiem prawnym pozwanego nie mogą zostać uznane za abuzywne, nie naruszają bowiem równości stron umowy. Podniósł, że umowa nie zabraniała kredytobiorcy dokonywania spłat bezpośrednio w walucie obcej po cenach nabycia jej w dowolnie wybranym banku lub kantorze. Ponadto pozwany wskazał, że ban. Również przyjął na siebie ryzyko walutowe godząc się na spłatę przez kredytobiorcę kwot po przeliczeniu według niższego kursu (...) gdyby takowy spadek został odnotowany. Ochrona konsumenta według pozwanego powinna mieć swoje racjonalne granice, a upadek całej umowy i dopuszczenie możliwości korzystania z kapitału przez kilkanaście lat bez żadnych opłat i prowizji godzi w elementarne zasady prawa zobowiązań, a także ogólne poczucie sprawiedliwości.

Pozwany wskutek realizacji zobowiązania Sądu potwierdził saldo wpłaconych przez powoda środków w okresie od dnia 10 czerwca 2010r. do dnia 10 lutego 2014r. wskazane w pozwie przez powoda.

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach procesowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 22 grudnia 2006r. została zawarta pomiędzy poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G., a powodem M. N. na jego wniosek umowa nr (...) o kredyt mieszkaniowy N. H.. Zgodnie z § 1 ust. 1 umowy przedmiotem umowy był kredyt denominowany udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 112.345,44 CHF. Okres kredytowania obejmował okres od dnia 22 grudnia 2006r. do dnia 10 grudnia 2036r. (§ 1 ust. 4 umowy). Ilość rat kapitałowo – odsetkowych wynosiła 360 (§ 5 pkt 5 umowy). Oprocentowanie kredytu wynosiło 4,42 p.a. (§ 1 ust. 8 umowy). Marża banku w dniu udzielania kredytu wynosiła 2,25 % p.a. (§ 1 ust. 9 umowy). Prowizja za udzielenie kredytu wynosiła 1.658,18 CHF (§ 2 ust. 1 pkt 2 umowy). Zgodnie z § 3 umowy zabezpieczenie spłaty umowy kredytu stanowiła hipoteka kaucyjna do kwoty 400.000,00 zł. Zasady spłaty kredytu zostały określone w § 13-16 Części Ogólnej Umowy (...). Zgodnie z § 1 ust. 1, 2 i 3 (...) kredyt mieszkaniowy N. – H. został udzielony w złotych polskich (ust. 1); w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej kwota kredytu w złotych zostanie określona poprzez przeliczenie kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany na złote według kursu kupna tej waluty zgodnie z Tabelą kursów z dnia uruchomienia środków (ust. 2); w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca z uwzględnieniem § 11 ust. 2 – 4 oraz § 18 ust. 6. Zgodnie z § 7 ust. 1, 2, 6 i 7 (...) wysokość pobieranych od kredytobiorcy prowizji i opłat ustalana jest na podstawie Tabeli opłat i prowizji (ust. 1); wyciąg z tabeli opłat i prowizji doręczany jest kredytobiorcy w dniu podpisania niniejszej umowy oraz każdorazowo w przypadku zmiany stawek prowizji (ust. 2); w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej prowizje są pobierane w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej (ust. 6); do przeliczenia kwot prowizji z waluty obcej na złote stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązującej w dniu zapłaty prowizji (ust. 7). Zgodnie z § 11 ust. 1, 2, 3 4 (...) w przypadku kredytu przeznaczonego na zakup nieruchomości na rynku pierwotnym denominowanego w walucie obcej łączna kwota przyznanych środków, o których mowa w § 1 ust. 1 (...) wypłacana jest zgodnie z terminarzem wpłat określonym przez Inwestora w przedwstępnej umowie (ust. 1); w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej wypłata środków następuje w złotych w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w walucie obcej (ust. 2); do przeliczeń kwot walut uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów z dnia wypłaty środków (ust. 3); w przypadku kredytów denominowanych wypłacanych jednorazowo, gdy przyznana kwota kredytu na skutek różnic kursowych okaże się na dzień uruchomienia kredytu kwotą: przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu określonego w § 1 ust. 2 (...) bank uruchomi środki w wysokości stanowiącej równowartość w walucie kredytu kwoty niezbędnej do realizacji tego celu oraz dokona pomniejszenia salda zadłużenia poprzez spłatę kwoty niewykorzystanej, bądź niewystarczającej do realizacji celu określonego w § 1 ust. 2 (...) kredytobiorca zobowiązany jest do zbilansowania inwestycji poprzez uzupełnienie środków własnych przed wypłaceniem środków przez bank (ust. 4). Stosownie do treści § 13 ust. 1, 2 i 7 (...) spłata kredytu powinna nastąpić w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat doręczanym kredytobiorcy i poręczycielom po wypłacie całej kwoty kredytu (ust. 1); harmonogram spłat ulega aktualizacji każdorazowo w przypadku zmiany oprocentowania kredytu (ust. 2); w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej harmonogram spłat kredytu wyrażony jest w walucie, w której kredyt jest denominowany, spłata następuje w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej, do przeliczeń wysokości rat kapitałowo – odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów z dnia spłaty (ust. 7). Stosownie z kolei do zapisów § 1 ust. 1 i 2 Ogólnych Warunków Udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N. – H. (OWU) udzielenie kredytu następuje na podstawie umowy o kredyt, zwanej dalej „umową”, której wzory stanowiły załączniki do OWU (ust. 1); umowa zawierana jest w formie pisemnej. Strony umowy poprzez złożenie na umowie podpisów stwierdzają, że akceptują wszystkie zawarte w niej postanowienia (ust. 2). Stosownie natomiast do zapisów § 1 ust. 1, 2 i 3 OWU uruchomienie kredytu następuje po podpisaniu umowy, ustanowieniu prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, udokumentowaniu wniesienia wkładu własnego, uiszczeniu prowizji, spełnieniu wszystkich warunków dotyczących uruchomienia kredytu zawartych w umowie (ust. 1); wypłata środków nastąpi w formie gotówkowej lub bezgotówkowej po złożeniu przez kredytobiorcę pisemnego wniosku (na wzorze bankowym) o wypłatę kredytu, z zastrzeżeniem, że bank nie wypłaci w formie

gotówkowej kwoty przekraczającej 80.000,00 zł (ust. 2); wypłata środków następuje w okresie nie dłuższym niż 5 dni roboczych od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2 (ust. 3).

Powód składając przed zawarciem powyższej umowy kredytowej wniosek kredytowy złożył oświadczenia o akceptacji ryzyka kursowego i akceptacji ryzyka zmiennej stopy procentowej. Powodowi przed zawarciem przedmiotowej umowy kredytu zostały przedstawione tabele z historią kursu franka szwajcarskiego. Powód był zapewniany, że kurs franka szwajcarskiego jest stabilny, wahania kursu franka szwajcarskiego nie przekroczą bariery 3 zł ze względu na sytuację gospodarczą Szwajcarii. Powód nie otrzymał przed zawarciem przedmiotowej umowy kredytu wzoru umowy oraz wzoru regulaminu. Powodowi został przedstawiony druk umowy, nie było mowy o negocjacjach warunków umowy. Postanowienia umowy zostały przedstawione powodowi w sposób ogólny. Powodowi nie przedstawiono symulacji, jak będzie wyglądała rata kredytu, saldo kredytu w sytuacji wzrostu kursu franka szwajcarskiego. Powód nie był informowany, że otrzymana kwota kredytu jest przeliczana po kursie kupna waluty, a inny jest kurs sprzedaży przy obliczaniu rat kredytu. Powód nie był informowany o sposobie, w jaki bank tworzy tabele kursu waluty. Powód nie mógł wiedzieć w chwili zawarcia umowy kredytu jaką kwotę otrzyma po wypłacie wszystkich transz.

Dowód: wniosek o kredyt /k. 108-109 akt/, umowa nr (...) z 22.12.2006r. wraz z częścią ogólną umowy /k. 30-36 akt/, Ogólne Warunki Udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N. – H. /k. 37-43 akt/, formularz danych osobowych /k. 110-111 akt/, oświadczenie powoda o akceptacji ryzyka kursowego /k. 112 akt/, oświadczenie klienta o akceptacji ryzyka zmiennej stopy procentowej /k. 113-114 akt/, zeznania powoda M. N. – protokół z rozprawy z 31.01.2021r. /k. 160 verte – 162 akt czas 00:05:05, 00:18:02, 00:32:23, 00:43:33, 00:51:26/.

Środki z przedmiotowego kredytu zostały wypłacone w czterech następujących transzach: w dniu 29 stycznia 2007r. w wysokości 55.273,20 CHF co stanowiło równowartość 131.163,30 PLN przy zastosowanym kursie 2,3730, w dniu 29 marca 2007r. w wysokości 22.346,59 CHF co stanowiło równowartość 52465,32 PLN przy zastosowanym kursie 2, (...), w dniu 30 maja 2007r. w wysokości 23.028,28 CHF co stanowiło równowartość 52.465,32 PLN przy zastosowanym kursie 2, (...), w dniu 29 sierpnia 2007r. w wysokości 11.697,37 CHF co stanowiło równowartość 23.766,72 PLN przy zastosowanym kursie 2, (...).

Dowód: zaświadczenie z 21.01.2020r. /k. 50 akt/.

W dniu 15 stycznia 2009r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy kredytu wprowadzający zmiany w § 3 ust. 2 (...) dotyczącym zabezpieczenia spłaty kredytu.

Dowód: aneks nr (...) z 15.01.2009r. do umowy kredytu z 22.12.2006r. /k. 48 – 48 verte akt/.

W związku z wejściem w życie z dniem 26 sierpnia 2011r. ustawy z dnia 29 lipca 2011r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw w dniu 19 sierpnia 2014r. strony zawarły porozumienie do przedmiotowej umowy kredytu, które wprowadziło szereg zapisów do treści przedmiotowej umowy kredytu. Zgodnie z § 1 ust. 1 porozumienia w odniesieniu do kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż polska, kredytobiorca mógł dokonywać spłaty rat kapitałowo – odsetkowych bezpośrednio w tej walucie, dokonywać w walucie spłaty całości lub części kredytu przed terminem określonym w umowie, powyższe nie wiązało z żadnymi dodatkowymi kosztami. Zgodnie z § 3 ust. 2 porozumienia w odniesieniu do kredytów denominowanych w walucie obcej kwota kredytu wypłacana w złotych miała zostać określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany według bezgotówkowego kursu kupna tej waluty zgodnie z Tabelą kursów obowiązującą w banku w dniu uruchomienia środków w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Zapisy § 3 ust. 3 i 4 porozumienia regulowały zasady określania sposobów i terminów ustalania kursów wymiany walut dla kredytów denominowanych lub indeksowanych do waluty obcej oraz przeliczania na walutę spłaty kredytu. Zgodnie z § 3 ust. 5 porozumienia w przypadku kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej, gdy uruchomienie środków następowało w złotych, bank stosował do przeliczenia zadłużenia bezgotówkowy kurs kupna danej waluty według obowiązującej Tabeli kursów ustalony zgodnie z zasadami określonymi w ust. 3 i 4. Zapisy § 4 porozumienia

wprowadzały dodatkowe zasady dotyczące spłat w przypadku kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty innej niż polska.

Dowód: porozumienie z 19.08.2014r. do umowy kredytu z 22.12.2006r. /k. 49 – 49 verte akt/.

Na dzień 10 stycznia 2020r. powód dokonał spłaty kapitału w łącznej wysokości 86.076,45 CHF (80.219,29 PLN), spłaty odsetek w wysokości 19.530,59 CHF (49.093,21 PLN).

Dowód: zestawienie spłaty kredytu na dzień 10.01.2020r. /k. 50-54 akt/.

Pismem z dnia 19 marca 2020r. powód wystąpił do następcy prawnego pozwanego (...) S.A. z reklamacją dotyczącą przedmiotowej umowy kredytu w zakresie nienależnie pobranych od powoda świadczeń z tytułu zapłaty rat kredytowych w kwocie 364.869,80 zł bądź 129.312,50 zł oraz 60.337,88 CHF spełnionych przez powoda na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 10 lutego 2007r. do dnia 10 stycznia 2020r. na podstawie przedmiotowej umowy kredytu z uwagi na nieważność przedmiotowej umowy w świetle przepisów prawa. Jednocześnie wskazał na dodatkową podstawę dla składanej reklamacji w zakresie dochodzonej kwoty 59.615,58 zł jako stanowiącej równowartość nienależnie pobranych od powoda świadczeń z tytułu zapłaty rat kapitałowo-odsetkowych w wyższej wysokości niż rzeczywiście powinien spłacić na rzecz pozwanego w okresie od dnia 12 kwietnia 2010r. do dnia 10 stycznia 2020r. na podstawie przedmiotowej umowy kredytu w związku z zawarciem w treści umowy niedozwolonych postanowień umownych, których treść miała wpływ na wysokość spłaconych przez powoda rat kapitałowo-odsetkowych. W oparciu o powyższe domagał się zapłaty kwoty 364.869,80 zł bądź kwoty 129.312,50 zł oraz 60.337,88 CHF bądź alternatywnie kwoty 59.615,58 zł.

Dowód: reklamacja powoda z 19.03.2020r. /k. 62-64 akt/.

Pozwany w odpowiedzi na powyższe pismo powoda nie uwzględnił złożonej reklamacji.

Dowód: pismo powoda z 27.04.2020r. /k. 65-66 akt/.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie wyżej wskazanych dowodów z dokumentów, których wartości dowodowej strony nie kwestionowały, jak również Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności. Podstawą ustaleń faktycznych stały się również zeznania powoda. Sąd pominął przy ustaleniach faktycznych zeznania świadka K. P. z domu Z. i. Świadek nie uczestniczyła w procesie zawierania przedmiotowej umowy kredytu z powodem, nie posiadała żadnej wiedzy w tym zakresie, ponieważ będąc zatrudniona u poprzednika prawnego pozwanego nie zajmowała się udzielaniem kredytów hipotecznych. Sąd pominął również zeznania świadka B. W.. Choć opisała ona procedurę zawierania kredytów w banku będącym poprzednikiem prawnym pozwanego, to nie można było na podstawie jej zeznań stwierdzić jak przebiegało zawarcie umowy z powodem i czy wszystkie procedury banku zostały zachowane.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód dochodzi ustalenia nieważności umowy kredytu nr (...)06– (...) o kredyt mieszkaniowy N. H. zawartej w dniu 22 grudnia 2006r. z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w G. oraz zwrotu świadczeń spełnionych na rzecz tego Banku i następnie pozwanego w wykonaniu tejże umowy.

Odnosząc się do powyższego głównego żądania objętego pozwem wskazać trzeba w pierwszej kolejności, że domagając się ustalenia prawa lub stosunku prawnego na podstawie art. 189 k.p.c. powód wykazać musi istnienie interesu prawnego. Interes prawny stanowi kryterium merytoryczne, a jego brak skutkuje oddaleniem powództwa. Dopiero dowiedzenie przez powoda interesu prawnego otwiera sądowi drogę do badania prawdziwości twierdzeń o tym, że dany stosunek prawny lub prawo rzeczywiście istnieje bądź nie istnieje. Taki interes prawny występuje wówczas, gdy ma miejsce niepewność prawa lub stosunku prawnego zarówno z przyczyn faktycznych, jak i prawnych, którą jest

w stanie usunąć sądowy wyrok ustalający. Chodzi tu o sytuację, gdy sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości. W orzecznictwie przyjęto, że nie zachodzi z reguły interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c., gdy zainteresowany może osiągnąć w pełni ochronę swych praw na innej drodze, zwłaszcza w drodze powództwa o zasądzenie świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych (tak SN w orz. z dnia 22.11.2002 r., IV CKN 1519/00, LEX nr 78333 i z dnia 04.01.2008 r., III CSK 204/07, M. S.. (...)). Ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku prawnego lub prawa następuje wtedy przesłankowo w sprawie o świadczenie. Powództwo o ustalenie prawa lub stosunku prawnego może być uwzględnione wtedy, gdy spełnione są dwie przesłanki merytoryczne: interes prawny oraz wykazanie prawdziwości twierdzeń powoda, że dane prawo lub stosunek prawny rzeczywiście istnieje. Pierwsza z tych przesłanek warunkuje określony skutek tego powództwa, decydując o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Wykazanie zaś istnienia drugiej z tych przesłanek decyduje o kwestii zasadności powództwa (vide orz. SN z 27.06.2001 r., II CKN 898/00, Legalis nr 277455).

W ocenie Sądu, podane przez powoda okoliczności w celu wykazania interesu prawnego w uzyskaniu wyroku sądowego ustalającego nieważność umowy kredytu pozwalają na stwierdzenie istnienia takiego interesu po jego stronie. Wobec sporu pomiędzy stronami co do ważności przedmiotowej umowy kredytu, powód nie jest w stanie, bez wyroku sądowego ustalającego, uzyskać skutecznego prawnie potwierdzenia co do braku związania ich umową kredytu i wyjaśnienia na przyszłość jego sytuacji prawnej. Jako że pomiędzy stronami istnieje spór co do ważności umowy kredytu, która – zgodnie z jej treścią – winna być nadal wykonywana, to nawet ewentualne zasądzenie zwrotu wszystkich świadczeń zapłaconych do tej pory przez powoda na rzecz banku nie usunęłoby niepewności prawnej co do związania stron umową na przyszłość.

Ponadto zwrócić należy uwagę, że kwestia ustalenia nieważności umowy będzie miała wpływ na roszczenie o wykreślenie hipoteki zabezpieczającej. Powództwa z art. 189 k.p.c. i art. 10 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1007, ze zm.) realizują odrębne kategorie roszczeń procesowych, stanowiące dwa niezależne środki ochrony prawnej, oparte na różnych przesłankach i zmierzające do osiągnięcia odmiennego celu. Powództwo z art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece służy uzgodnieniu treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym aktualnym na dzień orzekania. Zmierza do zaspokojenia roszczenia typu rzeczowego i pozostaje w ścisłym związku z ustrojową funkcją ksiąg wieczystych. Jest zatem właściwym instrumentem do rozstrzygnięcia sporu, której ze stron przysługuje prawo do nieruchomości objętej księgą wieczystą (tak SN w wyrokach z dnia 16 lutego 2011 r., I CSK 305/10, OSNC – ZD z 2012 r., Nr 1, poz. 7, z dnia 11 grudnia 2007 r., II CSK 361/07, z 19 lutego 2003 r., V CKN 1614/00, z dnia 19 listopada 2004 r., II CK 152/04, z dnia 21 listopada 2002 r., IV CKN 1519/00, i z dnia 10 października 1985 r., II CR 281/85, OSNC 1986 roku Nr 7 - 8, poz. 125). Hipoteka wygasa na skutek wygaśnięcia wierzytelności (art. 94 ustawy o księgach wieczystych i hipotece).

Podstawę materialnoprawną żądania powoda o ustalenie nieważności umowy kredytu stanowił przepis art. 58 § 1 - 3 k.c. Według ich treści, nieważna jest czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy (art. 58 § 1 k.c.). Nieważna jest również czynność sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.). Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałej części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (art. 58 § 3 k.c.). Czynność prawna jest sprzeczna z ustawą, gdy jej treść jest formalnie i materialnie niezgodna z bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa. Niewątpliwie nieważność czynności prawnej może wynikać nie tylko z wyraźnej dyspozycji przepisu, ale także z natury zobowiązania.

Zdaniem Sądu przedmiotowa umowa kredytowa jest nieważna, ponieważ wykracza poza granice swobody umów określone w art. 353¹ k.c.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia przez strony umowy kredytu, tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Jak stanowi ust. 2 art. 69 prawa bankowego umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 i 2 umowy banku dzielił powodom kredytu denominowanego w kwocie stanowiącej równowartość 112.345,44 CHF na finansowanie kosztów zakupu oznaczonej nieruchomości lokalowej oraz refinansowanie wkładu własnego poniesionego na jej zakup. W części ogólnej warunków umowy wskazano, że w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, kwota kredytu w złotych miała zostać określona poprzez przeliczenie na złote polskie kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z tabelą kursów, obowiązującą w banku, w dniu uruchomienia środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych (§ 1 ust. 2). Ponadto wskazano, że w przypadku kredytów denominowanych zmiana kursu waluty wpływa na wypłacane przez bank kwoty transz kredytu oraz na spłacane przez kredytobiorcę kwoty rat kapitałowo-odsetkowych. Ryzyko związane ze zmianą kursu waluty miał ponosić kredytobiorca (§ 1 ust. 3). W myśl § 11 części ogólnej umowy, w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, wypłata środków następowała w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość wypłaconej kwoty wyrażonej w walucie obcej (ust. 2). Do przeliczeń kwoty uruchomianego kredytu bank stosował kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów obowiązujących w banku w dniu wypłaty środków, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych (ust. 3). Stosownie do treści § 13 części ogólnej umowy, spłata kredytu miała nastąpić w terminach i kwotach okresowych w doręczanym kredytobiorcom harmonogramie spłat (ust. 1). W przypadku kredytu denominowanego spłata miała nastąpić w złotych, w równowartości kwoty wyrażonej w walucie obcej. Do przeliczenia wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu bank stosował kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów obowiązujących w banku w dniu spłaty, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych (ust. 7).

Z przytoczonych wyżej postanowień wynika jednoznacznie, że warunki umowy dotyczące ustalania kursów waluty (...), które miały zastosowanie do ustalania wysokości kwoty wypłaconego kredytu w PLN jak i wysokości rat kapitałowo-odsetkowych dawały pozwanemu bankowi uprawnienie do dowolnego kształtowania zobowiązań drugiej strony umowy. W tym zakresie postanowienia umowy nie zawierały żadnych ograniczeń, pozwalając bankowi swobodne ustalanie kursu (...) w swoich tabelach, a tym samym wysokości zobowiązań kredytobiorców. Zasada kształtowania stosunków zobowiązaniowych jest równouprawnienie ich stron, czyli brak uprzywilejowanej pozycji jednego podmiotu w stosunku do drugiego. W konsekwencji nie jest dopuszczalne, aby postanowienia umowne dawały jednej ze stron uprawnienie do kształtowania według swojej woli zakresu obowiązków drugiej strony. Byłoby to sprzeczne z naturą stosunku zobowiązaniowego. (zob. SN w uchwale 7 sędziów z dnia 22 maja 1991 r., sygn. akt III CZP 15/91). W sytuacji, gdy oznaczenie świadczenia zostało pozostawione jednej ze stron, powinno być ono oparte na obiektywnej podstawie, nie zaś pozostawione do swobodnego uznania strony. W przeciwnym wypadku zobowiązanie należałoby z reguły uznać za nieważne (zob. Agnieszka Pyrzyńska w Systemie Prawa Prywatnego, Prawo zobowiązań - część ogólna, tom 5, pod redakcją prof. dr hab. Ewy Łętowskiej, str. 205). Tak nie było w przypadku przedmiotowej umowy kredytobiorca nie został w sposób wyraźny i zrozumiały poinformowany o zasadach tworzenia Tabeli kursów walut. Jej zapisy nie przewidywały też żadnej możliwości wpływania przez kredytobiorców na wysokość tego kursu. Nie ma przy tym znaczenia w jaki sposób bank rzeczywiście ustalał kurs (...) w swoich tabelach, do których odwoływały się postanowienia umowy oraz to czy kurs ten był zbliżony do kursu rynkowego. Sama bowiem potencjalna możliwość kształtowania go w dowolny sposób przesądza o tym, że tak ukształtowany stosunek zobowiązaniowy jest sprzeczny z

jego naturą (por. wyrok Sądu Najwyższego z 1 kwietnia 2011 r. III CSK 206/10, postanowienie Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2003 r., III CZP 82/02, wyrok Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2014 r. IV CSK 585/13).

Dodatkowo wskazać należy, że z uwagi na samą konstrukcję umowy i warunków jej zawarcia nie zostało jednoznacznie i stanowczo określone jaką sumę pieniężną otrzyma do swojej dyspozycji kredytobiorca. Nie ulegało bowiem wątpliwości (twierdzenia obu stron oraz sama treść postanowień umownych), że kredyt został udzielony w walucie polskiej, a jedynie denominowany do waluty (...). Jednak pomimo tego kwota kredytu w walucie polskiej nie została wskazana w dniu podpisania umowy. Co prawda umowa określa kwotę kredytu wyrażoną we frankach szwajcarskich, ale jej przeliczenie uzależnia od przyszłej i niemożliwej do przewidzenia daty, w której zostanie „uruchomiony” kredyt, a w zasadzie do kursu waluty z Tabeli kursów walut banku określonej w tym przyszłym i nieznanym co do daty dniu. W konsekwencji został stworzony mechanizm, w którym z jednej strony kredytobiorca-konsument nie wie ile polskich złotych otrzyma w wyniku podpisania umowy i czy kwota otrzymana wystarczy na realizację celu, na który zaciąga on zobowiązanie finansowe, z drugiej zaś strony Bank hipotecznie może tak stworzyć tabelę kursów walut na dany dzień (który dał większej ilości kredytobiorców byłby dniem uruchomienia środków), by korzystnie dla siebie przeliczyć kwotę kredytu wyrażoną w walucie (...) w zawartej kilka dni wcześniej umowie. Konsument nie ma ani wiedzy o sposobie ustalania tych istotnych z punktu widzenia głównego świadczenia umownego warunkach, ani tym bardziej wpływu na te warunki.

Podobnie należy ocenić zjawisko spreadu walutowego (różnicy pomiędzy przeliczeniem według kursu kupna i sprzedaży waluty) określonym i stosowanym do powoda jako kredytobiorcy. Konsument nie został należycie poinformowany o tych różnicach w kursach w odniesieniu do zaciąganego zobowiązania kredytowego. Ponadto jak już zostało wskazane nieco wyżej, wysokość tego spreadu (tak jak tabele kursowe) mógł dowolnie kształtować Bank i zarabiać na nim kosztem konsumenta, na którego przerzucono ryzyko zmiany kursu walutowego i to w tabelach kształtowanych jednostronnie i dowolnie przez ten Bank.

Konsekwencją poczynionych wyżej ustaleń jest także to, że nie sposób uznać, że postanowienia przedmiotowej umowy określają w wystarczający sposób wysokość zobowiązań jej stron. Możliwość dowolnego ustalania kursu (...) przez bank powoduje, że nie można ustalić na podstawie postanowień umowy w jakiej wysokości będzie wypłacony kredyt ani jaka będzie wysokość zobowiązań kredytobiorców z tytułu obowiązku zapłaty rat kapitałowo-odsetkowych. W efekcie powstaje konstrukcja, w której jedna ze stron (konsument) obciążona jest ryzykiem zmiany kursów waluty, a druga strona (Bank) może dowolnie te kursy ustalać bez negatywnych dla siebie konsekwencji, a z efektem zysku nie ujętego w umowie jako koszt kredytu. Powoduje to sprzeczność umowy z bezwzględnie obowiązującymi przepisami prawa.

W ocenie Sądu przedmiotowa umowa kredytowa w sposób w jaki została ukształtowana jest również sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (którym nie może się sprzeciwiać żadna umowa, która została ukształtowana na zasadzie swobody umów).

Zasady współżycia społecznego to pozaprawne reguły postępowania ludzkiego ściśle powiązane z grupą reguł moralnych, zarówno indywidualnych, jak i społecznych, akceptowanych w społeczeństwie w określonym miejscu i czasie (T. B. "Klauzule generalne w prawie cywilnym (...), Monitor Prawniczy nr 24/2008). Przez zasady współżycia społecznego rozumie się - w myśl dominującego w doktrynie poglądu - oceny moralne wyrażane w postaci uzasadnionych przez te oceny norm postępowania (norm moralnych), regulujących postępowanie jednych osób wobec innych. Ocena moralna to przeżycie polegające na udzieleniu aprobaty lub dezaprobaty jakiemuś czynowi ludzkiemu ze względu na to, w jakim stopniu przyczynia się ono do sprawiedliwego dobra innych ludzi. Szczególnego znaczenia na tle art. 58 § 2 k.c. nabierają oceny moralne dokonywane z uwagi na wartość jaką stanowi sprawiedliwa równość podmiotów. Pozwalają one w pewnych przypadkach uznać umowę za nieważną na podstawie komentowanego przepisu, jeżeli jej zawarcie lub nadanie jej określonej treści było wynikiem nadużycia przez jedną ze stron silniejszej (pod różnymi względami) pozycji (P. Machnikowski (w:) E. Gniewek (red.) Kodeks Cywilny, Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2010). O sprzeczności z zasadami współżycia społecznego mówi się także, gdy na gruncie danej umowy dochodzi do naruszenia tzw. słuszności (sprawiedliwości) kontraktowej rozumianej jako równomierny rozkład

uprawnień i obowiązków w stosunku prawnym czy też korzyści i ciężarów oraz szans i ryzyk związanych z powstaniem i realizacją tego stosunku. Takie naruszenie ma miejsce, gdy zawarta przez stronę umowa nie jest wyrazem w pełni świadomości i rozważnie podjętej decyzji, gdyż na treść umowy wpłynął brak koniecznej wiedzy czy presja ekonomiczna. Negatywna ocena umowy ze względu na kryteria moralne uzasadniona jest w tych tylko przypadkach, gdy kontrahentowi osoby pokrzywdzonej można postawić zarzut złego postępowania, polegającego na wykorzystaniu (świadomym lub spowodowanym niedbalstwem) swojej przewagi (P. Machnikowski (w:) E. Gniewek (red.) Kodeks Cywilny, Komentarz, C.H. Beck, Warszawa 2008). (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt I ACa 7/18). Zdaniem Sądu bank oferując tego rodzaju kredyt nie dochował zasad lojalności, rzetelności i uczciwości wobec drugiej strony umowy. Bank nie poinformował kredytobiorcy o tym, że zawierając umowę naraża się na nieograniczone ryzyko związane z późniejszą zmianą kursu (...), ryzyko nieograniczonego wzrostu wysokości swoich zobowiązań wyrażonych w PLN czyli walucie w której uzyskiwał dochody, ryzyko mogące doprowadzić do niemożności wywiązywania się ze swoich zobowiązań i w konsekwencji nawet do utraty nieruchomości na którą kredyt był przeznaczony. Jednocześnie bank nie poinformował kredytobiorcy o tym, że sam nie ponosi ryzyka związanego z późniejszą zmianą kursu (...) i poprzez instrumenty finansowe pozbywa się tego ryzyka po zawarciu umowy. Zdaniem Sądu także te okoliczności powodują, że umowa stron jest nieważna.

Zdaniem za niezasadny należało uznać był zarzut pozwanego dotyczący przedawnienia roszczenia. Powód dochodzi zwrotu świadczenia nienależnego spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy kredytu. Zupełnie chybione było zatem odwołanie się do dwuletniego przedawnienia roszczeń z umowy rachunku bankowego. To, że spłata rat następowała poprzez ich pobieranie z rachunku powoda, nie ma znaczenia dla oceny roszczenia znajdującego podstawę w art. 410 i 1 i 2 k.c. Roszczenie o zwrot świadczenia nienależnego nie jest także roszczeniem o świadczenie okresowe, podlegającym trzyletniemu przedawnieniu. Okresowy charakter mają raty kredytu i roszczenie banku o ich zapłatę, ale nie roszczenie drugiej strony z tytułu kondykcji. Roszczenie powoda podlega ogólnemu, 10-letniemu przedawnieniu z art. 118 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją dokonanej ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. Pozew został wniesiony w dniu 5 czerwca 2020 r. Powód ograniczył żądanie zwrotu nienależnych świadczeń uiszczanych na rzecz poprzednika prawnego powoda i powoda, domagając się ich zasądzenia począwszy od 10 czerwca 2010r. Nie może być zatem mowy o przedawnieniu roszczenia o świadczenie. Z kolei roszczenie o ustalenie w ogóle nie podlega przedawnieniu. Żądanie ustalenia nieważności umowy jest roszczeniem w znaczeniu prawnoprocesowym, a nie materialnym. Przedawnienie w rozumieniu art. 117 § 1 i 2 k.c. dotyczy natomiast roszczeń materialnoprawnych, czyli takich praw podmiotowych, które polegają na możliwości żądania od innej osoby określonego zachowania (najczęściej spełnienia określonego świadczenia). Strona umowy dochodząca ustalenia jej nieważności niczego nie żąda od strony przeciwnej. Przedawnienie oznacza, iż dłużnik może – po upływie jego terminu – uchylić się od zaspokojenia roszczenia. Pozwany w sprawie o ustalenie nieważności umowy nie ma się od czego uchylić, bo nie jest obowiązany niczego spełniać ani zaspokajać. Strona umowy może wystąpić o ustalenie jej nieważności, o ile posiada interes prawny, w każdym czasie w trakcie trwania umowy, a nie tylko przez 10 lat od jej zawarcia.

W związku z nieważnością umowy zawartej przez strony, wszystkie świadczenia spełnione w jej wykonaniu przez powodów na rzecz Banku, są świadczeniami nienależnymi i podlegają zwrotowi na podstawie art. 410 § 1 k.c.

W niniejszej sprawie powód wniósł w przypadku unieważnienia umowy, zwrotu nienależnych świadczeń uiszczanych na rzecz poprzednika prawnego powoda i powoda w okresie od dnia 10 czerwca 2010r. do dnia 10 lutego 2014r., tj. kwoty 57.492,72 zł, przy czym wysokość wpłat wskazali na podstawie dokumentu otrzymanego od pozwanego. Kwota wskazana jako przekazana na poczet spłaty kredytu we wskazanym w pozwie okresie ostatecznie została przyznana przez pozwanego.

W świetle przytoczonych powyżej okoliczności Sąd uwzględnił powództwo o zapłatę kwoty 57.492,72 zł, zgodnie z żądaniem pozwu.

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 §1 i 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c., uwzględniając w tym zakresie zasadne żądanie pozwu.

Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Powód zgłosił roszczenia pozwanemu w piśmie z 19 marca 2020r. i w odpowiedzi na to pismo, pozwany w piśmie z 26 kwietnia 2019 r., nie uznał żądań powodów.

W konsekwencji Sąd uznał, że ustawowe odsetki za opóźnienie winny zostać zasądzone zgodnie z żądaniem od następnego dnia po zajęciu stanowiska przez pozwanego, tj. od dnia 27 kwietnia 2020r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. Na zasądzoną od pozwanego na rzecz powodów kwotę składają: opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.000 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400,00 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa - 17 zł.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień;
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikowi powoda i pozwanego;
3. przedłożyć z epo za 21 dni lub Przewodniczącemu z apelacją.